HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

כולהו נמי. לענין פטור ייבום מדרשא מתיין מאמות משה: **עיקר איסורייהו.** שמקורים משום ערוה בכל מקום בהדיא כתיב בהו בתו ומהנסתפו לחיילי בה במתני' עיקר איסורה מדרשא מתיא: **לחיות הנה הנה.** למיקורא מתיא זמה זמה לשריפה. דבתו מאמו וכן בת בתו ובת בנו יולפי מערות משה ובתה לו תגלה [ויקרא יח] והרי בתו מאמו בכלל בת משה מאביו מנוסתו לו משמע מקל וחומר מבת בתו ובת בנו מנוסתו משה ובתה לו תגלה [שם] והכא לאו משום לאו לו כתיב ואכתי בתו לו כתיב הכא ילפינן בג"ש כתיב הכא בקרקע לחנוסה כי ערותך הוא וכתיב בקרקע לחריגת לאיסות שארה הוא מה התם בתו כבת בתו אף כאן בתו מאביו מנוסתו לו משמע מקל וחומר מבת בתו ובת בנו מנוסתו משה ובתה לו תגלה. **לחיות ומה זמה.** לשריפה כתיב הכא בבתו מאמו זמה היא בשם שישרפו ובתיב בשריפה זמה היא בשם שישרפו מה להלן שריפה לף כאן שריפה ובתו מנוסתו הא ילפינן מהכא הנה מבת משה: **ליבמי לחות משה לבסוף.** לכולהו מיבה ילפי' לענין פטור ייבום לקמן(מ): **להפי בבת.** כל איסור [לחותמו] ליבמי לבסוף ויקדיש כלתו לחותמו כי היכי לחיסורי לחות משה לבסוף: **קורבי קורבי.** הכי דקריב ליה טפי נקט בריישא: **דקרובי עלמו.** ואין בכולן קרובות כלתו: **למטה דידה.** למשה ולמ"ג דהכי גמי אמרי' בירושלמי פ"ק דיבמות (ה"ה) ולמעלה דידיה לפי שהוא חמותו. ולמעלה דידיה לא מצי למיתני מידי דהא חמו לא לחתי ליה לייבום שהרי מקורה לאחיו מאביו משום משה לחתי: **ופאי לחותו ולחות חמו דקרובי עלמו.** טפי מכלתו דכלתו לאו קרובתו היא אלא מכח קדושי בנו נאסרה עליו: **ובדין הוא דליקדמה ללמו מקמי משה לאחיו שלא היה בעולמו: דלאו משום קורבא הוא דחמור.** כלומר וכיון דקרובין נקט ואזיל וכלתו ומשה לאחיו שלא היה בעולמו ומשה לאחיו מאמו לאו משום קורבא דידיה הוא לפיכך ליה בדין הוא ליבמי כלתו מקמי משה לאחיו שלא היה בעולמו ומקמי משה לאחיו מאמו נמי משום דכלתו חמורה טפי שהיא מקורה לאחיו מאביו משום משה לחתי: **ופאי לחותו ולחות חמו דקרובי עלמו.** טפי מכלתו דכלתו לאו קרובתו היא אלא מכח קדושי בנו נאסרה עליו: **ובדין הוא דליקדמה ללמו מקמי משה לאחיו שלא היה בעולמו: דלאו משום קורבא הוא דחמור.** כלומר וכיון דקרובין נקט ואזיל וכלתו ומשה לאחיו שלא היה בעולמו ומשה לאחיו מאמו לאו משום קורבא דידיה הוא לפיכך ליה בדין הוא ליבמי כלתו מקמי משה לאחיו שלא היה בעולמו ומקמי משה לאחיו מאמו נמי משום דכלתו חמורה טפי שהיא מקורה לאחיו מאביו משום משה לחתי: **ומאי אירא דתנא קמ"ל.** לגבי משה לאחיו מאמו נמי ליפלג דרך כלשמכתן בפ' ד' מיתות (סנהדרין נג.) דילידת מן הנוך מן לימעט מותרת מותרת או מן למך מן גבר מותרת ומע"ג דלדרשין (לקמן כג.) מולדת בית וגו' בין שאומרים לפיך קיים בין שאומרים לפיך הוא מ"מ מין מקרא יוצא מידי פשוטו ומה היא בת שהיא בת שהיתה בת משה מק"ו הוא דילפת מבת בכלל משה ובתה הוי לשריפה. דבתו מאמו כולהו נמי מדרשא אתו נהי דלענין ייבום אתיין מדרשא עיקר איסורייהו בהדיא כתיב בהו בתו עיקר איסורא מדרשא[ו] דאמר רבא אמר לי רב יצחק בר אבדימי אתיא [1]הנה [2]הנה אתיא [2]זמה [3]זמה השתא דאמרת כל מלתא דאתיא מדרשא חביבא ליה ליתני לאחות אשה לבסוף איידי דאיירי באיסור אחוותא תנא אחות אשתו וליתנייא להאי בבא לבסוף אלא תנא קורבי קורבי נקט תנא בתו ובת בתו ובת בנו דקרובי עצמו[3] ואיידי דתנא שלשה דורות למטה דידה תנא נמי שלשה דורות למטה דידה ואיידי דתנא שלשה דורות למטה דידה תנא שלשה דורות למעלה דידה ותנא אחותו ואחות אמו דקרובי עצמו ואיידי דאיירי באיסור אחוה תנא אחות אשתו ובדין הוא דליקדמה לבלתו מקמי אשת אחיו שלא היה בעולמו דלא משום קורבא הוא דאסירא אלא איידי דאיירי באיסור אחוה תנא אשת אחיו שלא היה בעולמו והדר תנא כלתו ומאי אירא דתנא פוטרות ליתני אוסרות אי תנא אוסרות הוה אמינא אסור לייבם אבל מיחלץ חלצה קמ"ל וליתני אסורה לחלוץ מאי קעביד אלמה לא [ח]אם אתה אומר חולצת מתייבמת כיון דבמקום מצוה הוא דאסירה צרה ושלא במקום מצוה שריא משום הכי תני פוטרות ומאי אירא דתני מן החליצה ומן הייבום ליתני מן הייבום לחודיה אי תנא מן הייבום הוה אמינא מיחלץ חלצה יבומי לא מייבמה קמ"ל [ג]א"כ העולה לייבום עולה לחליצה וכל שאינו עולה לייבום אינו עולה לחליצה וליתני מן הייבום ומן החליצה א"נ מן החליצה [ז]מצות לחודה אבא שאול היא דאמר חליצה קודמת למצות ייבום מנינא דרישא למעוטי מאי ומנינא דסיפא למעוטי מאי למעוטי

מקמי אשת אחיו שלא היה בעולמו. וה"ה מקמי משה לאחיו מאמו ואחד מנייהו נקט לתרוייהו לאו קרובי עלמו ניתנו אלא ע"י קידושין וכלתו שהיתה משה נמי קרובה מנייהו טפי לכל חין לומר דוקא לגבי משה לאחיו שלא היה בעולמו כלתו קרובה טפי לפי שלא היה בעולמו לכל לגבי משה לאחיו מאמו נמי ליפלג דרך כלשמכתן לענין עדות בב"ש (ד' קכח.) לשפר' מאן דמכשר בשפה לשפה פסיל בן לאחיו ע"כ לענין עריות משה נמי קרובה טפי מאשה מ"מ שהכן כריעה לשבוה הוא דקתניא כאן וכא כמו כרובי עלמו טפי מלאחותו: **מאי אירא דתנא פוטרות.** פי' למשמע לכל מי צעי מייבם ליתני לסורות לייבם: **אבל מיחלץ חלצה קמ"ל.** אע"ג דמסיפא שמעינן דבריישא לא בעיא חלילה דקתני בסיפא כל שיכולה למאן דו' מ"מ ניחא ליה נמי לשמעוטינן בריישא גופיה[ט]: **ביון דבמקום מצוה הוא דאסירה צרה.** ומי הוה תני מן לסורות הוה משמע כל שכן שלא במקום מצוה כיון לחיסור לרה משמע ערוה קתני פוטרות דהשתא במקום מצוה הוא לחסור משום דממילא קאי בחיסור משה אח: **דמצות חליצה קודמת.** השתא דקתני תרוייהו ושוה חלילה בריישא משמע לחלילה קודמת לכל מי לא הוה תני חלילה לחודה לא הוה משמע מידי: למעוטי

תוספות ישנים

אשר רבא לחתי הנה הנה לשיקופין. בשתו מאמו מכתו מנשותו ובקרא לערות משה ובתה לו תגלה חת בת בתו ובת בת בנו ואת בת בתה לא תקח לגלות ערותן כי שארה הנה לפי שהיא